

Sygn. akt I CKN 992/98

W Y R O K

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2000 r.

Sąd Najwyższy Izba Cywilna

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN - Zbigniew Kwaśniewski

Sędziowie: SN - Stanisław Dąbrowski (spraw.)

SN - Zbigniew Strus

Protokolant: Anna Matura

po rozpoznaniu w dniu 8 grudnia 2000 r.

na rozprawie sprawy

z powództwa S. K.

przeciwko R. Ł. W.

R. R. W.

o rozwiązanie umowy przenoszącej własność gospodarstwa rolnego

na skutek kasacji powódki

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 28 listopada 1997 r., sygn. akt I A Ca [...]

oddala kasację.

U Z A S A D N I E N I E

Sąd Wojewódzki w P. wyrokiem z dnia 7 lipca 1997 r. oddalił powództwo S. K. przeciwko R. i R. małżonkom W. o rozwiązanie umowy darowizny gospodarstwa rolnego zawartej dnia 21 lipca 1995 r., a uzupełnianej w dniu 18 sierpnia 1995 r.

Sąd Wojewódzki ustalił między innymi, że umowa darowizny została przez strony w trybie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, w celu zawarta uzyskania przez powódkę uprawnień emerytalnych.

W ocenie Sądu Wojewódzkiego brak jest podstaw do rozwiązania umowy. Pozwani nie okazali się rażąco niewdzięczni, nie ma także przesłanek do rozwiązania umowy na podstawie art. 89 ustawy o zaopatrzeniu społecznym rolników.

W apelacji powódka zarzuciła sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającą na ustaleniu, że pozwani nie wyczerpali „zamiarów” wynikających z zachowania o jakim mowa w art. 898 § 1 k.c. – nie okazali się rażąco niewdzięczni.

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 28 listopada 1997 r. oddalił apelację. Zdaniem Sądu Apelacyjnego o przesłankach rozwiązania przez sąd umowy zawartej w trybie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników stanowią przepisy art. 87 oraz art. 89 tej ustawy, a nie przepisy Kodeksu cywilnego o umowie darowizny. Nie zachodzą przesłanki, które uzasadniałyby rozwiązanie umowy.

Wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżyła kasacją powódka, opierając ją na podstawie naruszenia prawa materialnego (art. 393¹ pkt 1 k.p.c.) przez niezastosowanie art. 898 § 1 kc.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja nie jest zasadna. Przepis art. 898 § 1 k.c. dotyczy odwołania darowizny. Stosownie do art. 900 k.c. odwołanie darowizny następuje przez oświadczenie złożone na piśmie.

W wyroku z dnia 8 maja 1997 r. III CKN 146/97 (OSNC z 1997 r. nr 11, poz. 175) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że nie jest możliwe skuteczne konstruowanie powództwa o odwołanie darowizny. Skuteczność odwołania darowizny pod kątem spełnienia przesłanki z art. 898 § 1 k.c. mogłaby być poddana kontroli w sprawie o zwrot przedmiotu darowizny albo – po wykazaniu interesu prawnego – w sprawie o ustalenie, że darowizna została skutecznie odwołana (art. 189 k.p.c.).

Jednakowoż żądaniem pozwu w konkretnej sprawie było rozwiązanie umowy darowizny. Instytucja ta przewidziana jest w przepisach ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25 ze zm.). Rozwiązanie umowy jest instytucją odmienną od odwołania darowizny. Przesłanki rozwiązania umowy zostały wyczerpująco określone w art. 89 wyżej wymienionej ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. więc przepis art. 898 § 1 k.c. do rozwiązania umowy nie może mieć zastosowania nawet przez analogię. Zatem zarzut naruszenia art. 898 § 1 k.c., przez jego niezastosowanie, nie jest usprawiedliwiony.

Z powyższych względów i na mocy art. 393¹² k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji wyroku.